

Liljebladet

Våren 2021

Svenska kyrkan
GÖTENE PASTORAT

Liljebladet är samhällsinformation som delas ut till alla hushåll i Götene pastorat 4 gånger om året

Pastorsexpedition

Post- och besöksadress:

Skolgatan 1, 533 31 Götene

tel. 0511-285 00

Öppet: Mån, Tis, Tors kl 09-12 och 13-15.

Ons, Fre stängt

E-post: gotene.pastorat@svenskakyrkan.se

Hemsida: svenskakyrkan.se/gotene

Kyrkogårdsförvaltning

Post- och besöksadress:

Runstensgatan 1, 533 31 Götene

tel. 0511-285 50

Öppet: Mån, Tis, Tors kl 09-12 och 13-15.

Ons, Fre kl 09-12 endast telefon

E-post: gotene.kgf@svenskakyrkan.se

Hemsida: svenskakyrkan.se/gotene/
kyrkogardsforvaltningen

PRÄSTER

Claes Björndahl Kyrkoherde

0511-285 13

Ellinor Carlberg Mehrén Församlings-
präst Husaby 0511-285 12

Ingrid Linderöth Församlingspräst
Kinnekulle 0511-285 19

Josef Ekesryd Församlingspräst Källby
0511-285 75

Monika Hedlund Präst, Götene
0511-285 89

Susanna Venetvaara Pastorsadjunkt
0511-285 15

DIAKONER

Veronica Lindström Diakon Götene
0511-285 33

Inger Lindberg Diakoniassistent
Källby/Kinnekulle 0511-285 73

Åsa Karlsson Diakoniassistent
Husaby 0511-285 35

MUSIKER

Jens Johansson

Kantor Götene 0511-285 20

Britt Modin

Kantor Kinnekulle 0511-285 21

Helena Ambertson

Organist Husaby 0511-285 22

Inger Berzelius

Kantor Källby 0511-285 88

Ewa Svensson

Kantor Husaby 0511-285 24

Maria Lugn

Kantor Götene (tjänstledig)

BARN OCH UNGDOM

Björn Carlstedt

Pedagog 0511-285 30

Oscar Lindstrand

Pedagog 0511-285 31

Jenny Persson

Pedagog 0511-285 32

Susanne Fredriksson

Pedagog 0511-285 66

ADMINISTRATION

Veronika Wallenros Adm.chef
ekonomi 0511-285 40

Annette Holgersson

Förvaltningsassistent
0511-285 41

Anneli Assarsson

Kanslist 0511-285 42

Sylvia Berglund Informations-
assistent 0511-285 46

Maria Jansson

Kommunikatör 0511-285 47

FÖRSAMLINGSVÄRDINOR OCH BOKNING AV LOKALER

Källby

Josefine Klahr 0511-285 43

Sil

Ritva Mäkynen 0511-285 44

Götene

Irene Ivarsson 0511-285 45

Forshem/Husaby

Pernilla Frick 0511-285 74

KYRKOGÅRDS- FÖRVALTNINGEN

Daniel Gustavsson Fastighets- och
kyrkogårdschef 0511-285 52

Anders Johansson vik. Kyrkogårds-
mästare 0511-285 98

Anna Forssander Bogren

Administratör 0511-285 57

KYRKVAKTMÄSTARE

Götene

Janne Pettersson 0511-285 61

Jonas Englund 0511-285 62

Maria Brodén Jonsson 0511-285 71

Rasmus Wallenros 0511-285 86

Husaby

Sören Svensson 0511-285 63

Ann-Marie Alnemar 0511-285 65

Rebecka Stenblom 0511-285 82

Källby

Marita B Svensson 0511-285 67

Annelie Classon 0511-285 96

Kinnekulle

Erik Kron 0511-285 69

Karin Claesson 0511-285 91

”

Information om hur Götene pastorat
behandlar dina personuppgifter finns
på www.svenskakyrkan.se/gotene/gdpr

Ansvarig utgivare: Claes Björndahl

Redaktör: Maria Jansson

Layout: Sylvia Berglund

Tryckeri: Tryckservice Skara AB

Foton: Från pastoratets bildarkiv om inget annat anges

Omslagsbild: Rasmus Wallenros, kyrkvaktmästare

Nästa Liljeblad utkommer vecka 21

"Kyrkoherdens tankar"

När detta skrivs har vintern kommit med snö och is till våra bygder till glädje för många. Där jag bor åker barnen pulka för fullt, många tar sig en skidtur och en och annan drar på sig skridskor och ger sig ut på isen. Den vackra vintern gläder många. Men kanske är det bästa av allt med vintern ljuset? När snön kommer blir det ljusare, och mörkret känns inte lika tungt. Ljus i mörkret är något vi verkligen behöver just nu. Coronapandemin har hållit sitt mörker över oss i ett år. Än så länge ser vi inget slut på prövningarna men vi spanar alla efter hoppfulla tecken som t.ex. vaccin och minskad smittspridning.

Samtidigt närmar vi oss också en andra Påskhögtid i Coronans skugga. Påsken som börjar i mörker och sorg när Jesus tillfångatas, korsfästs och dör men som på Påskdagen vänds i hopp, ljus, glädje och nya möjligheter när Jesus uppstår från de döda till nytt liv. I sin uppståndelse övervinner Jesus mörkets och dödens makt. Detta är ett perspektiv som vi verkligen behöver påminna oss just nu. Påsken berättar för oss att det som är svårt och mörkt i livet kan vändas i något gott och ljust. Därför kan vi också tro att Coronapandemin inte kommer att tynga oss för alltid. En dag kommer den att vara historia. En dag kommer vi att kunna gå ut från karantän och isolering ungefär som Jesus på tredje dagen kunde gå ut från sin grav.

Till den dagen får vi hålla i och hålla ut. Vi får försöka hålla kontakt med varandra på de sätt som står till buds. Och inte minst vi får hjälpa varandra att hålla ut i tro och bön. Låt oss be för varandra, för alla som drabbats av pandemin, för våra närstående och för vår kyrka. Så får vi med Guds hjälp vänta och hoppas på bättre tider.

Varma hälsningar

Claes Björndahl, Kyrkoherde

SIDINNEHÅLL

4-5	Källby kyrka/Kulturarvet	9	Nyfiken på kristen tro?	14	Recept/Vårplantering
6-7	Yrke Kyrkvaktmästare/ Personalnytt	10	Krönika "Förr och nu"	15	När du behöver stöd/Återblick
8	Pastoratsinfo/ACT	11	Om orglar	16	Fasteaktionen ACT/ Husförhör/Nätvandrarchat
		12	Detektivpyssel		
		13	Pyssel/ Kluring		

KÄLLBY KYRKA

Reportageserie om pastoratets kyrkor

Text och foto: Björn Sjöstedt, Maria Jansson

Källby kyrka intar en alldeles egen plats bland pastoratets 20 kyrkor. Det är den enda kyrkan byggd på 1700-talet och i en tidstypisk klassicistisk stil som har sina rötter i den grekiska antiken.

Det trekantiga partiet över norra ingången, en tympanon, ska efterlikna en grekisk tempelgavel. Vi kommer att träffa på det här stilelementet flera gånger i våra kyrkor från 1800-talet.

Tornet, vars bottenvåning med spår av målningar från 1600-talet utgör vapenhus, är medeltida liksom kyrkväggen vid tornet. Åren 1790–93 ersattes 1100-talskyrkan av den nuvarande. Den tillbyggda sakristian uppfördes 1884. Tornets övre del fick återuppbyggas efter en åskbrand 1814.

Kyrkan är moderkyrka i Källby församling, tidigare Källby pastorat. Kyrkan har en traditionell placering mitt i den gamla byn med prästgård och skola som grannar, men den hamnade i utkanten i och med att järnvägen kom år 1897 och Källby stationssamhälle växte upp.

Kyrkans inre färgsättning i vitt, grått och guld är typisk för det sena 1700-talet. Den enkla och "rena" stilen låg i tiden och var ofta påbjuden av Överintendentsämbetet i Stockholm. Krucifix med den korsfäste Jesus ville man inte ha.

Dopfunten

är från 1100-talet och har stor likhet med den i Götene kyrka, troligen gjord av stensemästaren Johannes.

En madonna skuren i ek i ett enda stycke, gjord på 1400-talet och ovanligt välbevarad hänger på norra väggen.

1700-talet var en tid då många medeltida helgonbilder förpassades ur kyrkorummet till kyrkvind eller torn. De ansågs vara föremål för avgudadyrkan men i vår tid har de tagits fram och restaurerats.

Predikstolen (se foto ovan) från ca 1860 är den enda i sitt slag i pastoratet, utförd i nyrokoko. 1800-talet är nystilarnas tid vilket vi kommer att se i kommande artiklar om 1800-talskyrkorna i pastoratet.

Nuvarande altartavla är från 1844 och sägs vara inköpt från Uppsala domkyrka.

Altaruppsatsen runt tavlan tillkom 1950, gjorde av Erland Valldeby som uppenbarligen inspirerats av orgelfasaden.

På södra långhusväggen hänger en altartavla från 1793, målad av Anders Kilander.

Den föreställer Jesus i Getsemane och återfanns på prästgårdsvinden.

Nuvarande orgel (se foto ovan) är från 1964 och byggd av Nordfors & Co i Lidköping. Fasaden är dock från den orgel som C.A. Härngren byggde år 1909.

Flera gravhällar står uppställda mot väggen på sockenmagasinet, byggt intill kyrkan, troligen på 1740-talet.

Instagramtips
@kulturarvet

Vet du vad en stola är? Med Instagram-kontot @kulturarvet lyfter Svenska kyrkan det kyrkliga kulturarvet digitalt. Bland annat med interaktiva quiz där svåra kyrkliga ord söker sina förklaringar.

Renoveringsprojekt, aktuella händelser kopplade till det kyrkliga kulturarvet och både roliga och kunskapsfyllda quiz. Men också intressanta nedslag i helt vanliga kyrkor och gravplatser runtom i landet. Med Instagram-kontot @kulturarvet tillgängliggör Svenska kyrkan hela landets kulturarv digitalt, både i en historisk och nutida kontext.

Se alla inlägg genom att leta upp och följa kontot **@kulturarvet** i mobilappen Instagram eller på **www.instagram.com/kulturarvet**.

KYRKVAKTMÄSTARE

Reportageserie - Pastoratet som arbetsgivare

Text och foto: Maria Jansson

På kyrkogården möter besökarna ofta pastoratets kyrkvaktmästare. Det är de som sköter om grönytor, gravar och gör fastighetsunderhåll.

Rasmus Wallenros har trots sin unga ålder redan hunnit arbeta i drygt 12 år som kyrkvaktmästare. Redan som 16-åring började han att sommarjobba på kyrkogården i Hallsberg.

– En vanlig dag på sommarjobbet i den åldern kunde innebära att jag rensade ogräs och höll ordning på planteringar och vattnade.

Efter tre sommarsäsonger i Lerbäck i Närke fick Rasmus ett års vikariat i Alvesta, därefter började Rasmus en säsongsanställning (mellan maj och oktober) i Götene pastorat 2016, som från och med 2020 lett till en tillsvidareanställning.

Att vara kyrkvaktmästare är ett varierat, utvecklande och roligt arbete.

– Ingen dag är den andra lik. Varje dag innehåller nya och varierande arbetsuppgifter. Det som gör att jag stortrivs i mitt yrke är dels de varierande arbetsuppgifterna, men även att allt jag gör på något sätt är väldigt flexibelt. Vi som arbetar som kyrkvaktmästare vet vad som måste göras, men hur vi gör det är upp till oss. Inom vissa ramar förstås, förklarar Rasmus.

Tjusningen med arbetet är de olika årstiderna och arbetsuppgiften som följer med den.

På våren är det fokus på buskar och gräs och att plantera, på sommaren är det gräsklippning, trimning, vattning. På hösten är det mycket lövkattning och lövblåsning, som sedan avslutas med vinter med isbekämpning och snöröjning.

– Vi förbereder också begravingar genom att gräva gravar och lägga igen dem efter jordfästning, vi tjänstgör vid begravingar, grav- och urnsättningar och vi har även visst underhåll och service av våra maskiner.

I Sverige finns det drygt 3 500 kyrkvaktmästare, av dem arbetar drygt 19 kvinnor och män här i Götene pastorat. Under säsongen uppgår antalet till 34 vaktmästare, om man räknar med de som har sommarjobb eller säsongsanställning.

Under årens lopp har Rasmus skaffat sig kunskap om allt från kyrkogårdsflora, grävning, röjning, snöröjning, fastighetskötsel, begravningskunskap, kulturvård till kunskap om krisbemötande, då anhöriga till avlidna kan behöva stöd när de besöker kyrkan och kyrkogården.

–Är du självgående och ansvarstagande, tar du initiativ och har god samarbetsförmåga. Har du en god social kompetens och tycker om att arbeta tillsammans med andra. Är du en positiv och flexibel problemlösare och har du genuint intresse för arbetsuppgifter kopplat till grönytor? Då skulle du nog tycka om att jobba som kyrkvaktmästare, tipsar Rasmus.

PERSONALNYTT

VÄLKOMMEN

Susanna Venetvaara

Hon har tidigare tjänstgjort på olika sätt i vårt pastorat och prästvigdes i Skara Domkyrka den 31 januari. Susanna kommer nu som pastorsadjunkt att arbeta sitt första år som präst hos oss i Götene pastorat.

Susanna bor i Skånings-Åsaka och har tidigare arbetat bland annat som sjuksköterska.

Kyrkvaktmästaren Karin Claesson har inre tjänst i kyrkorna i Kinnekulle församling.

Efter att ha arbetat i butik i drygt 30 år kände Karin för att prova yrket som kyrkvaktmästare.

– När jag såg platsannonsen i tidningen tänkte jag "Äntligen! Som kyrkvaktmästare får jag arbeta med de delarna jag gillar mest, service till människor och få chansen att arbeta utomhus", säger Karin.

Ett år har hunnit passera sedan Karin började sin tjänst i Götene pastorat och hon älskar sitt arbete.

– Min arbetsplats finns i en fantastisk miljö i trakten av det blommande berget Kinnekulle. När jag åker runt mellan de sju kyrkorna i Kinnekulle församling kan jag följa årstidernas växlingar på ett helt annat sätt än när jag arbetade inomhus i butik, säger Karin.

Minst två dagar i veckan sköter Karin om varje kyrka både på insidan och utsidan.

– Det är väldigt varierande arbetsuppgifter. Jag dammsuger och städar kyrkorna, jag sätter upp nya ljus, förbereder inför förrättningar som exempelvis dop, vigsel eller begravning, sommartid plockar jag blommor i naturen till altarbuketterna i kyrkorna och vinterhalvåret köper jag in dessa buketter. Vissa gånger hjälper jag brudpar att planera sin vigsel genom att tillsammans med dem visa kyrkan bland annat.

– Sommartid besöks kyrkorna av väldigt mycket turister och besökare, då blir det många samtal där jag får svara på frågor om kyrkorna, gravar och historia. Det är stort intresse för många av våra kyrkor. Det är inte ovanligt att även besökarna har saker att lära mig om våra kyrkor, säger Karin och ler. Som vaktmästare med inre tjänst lär man sig nya saker hela tiden.

– Ljudutrustningen i våra kyrkor är olika, så det innebär en del utmaningar förstås, men med tiden ska jag nog bemästra även det, även om jag i grund och botten inte är så teknisk, konstaterar Karin.

– Tycker du om mötet med människor, är du social, tycker om snabba förändringar och är du serviceinriktad? Då är du troligen som klippt och skuren för arbetet som kyrkvaktmästare, avslutar Karin.

Åsa Karlsson

I februari börjar Åsa Karlsson som diakoni-assistent med utgångspunkt i Husaby församling. Hennes avsikt är att parallellt med sin tjänst utbilda sig till diakon. Åsa, som bor i Kvänum har tidigare arbetat som församlingspedagog i Skara pastorat och kommer närmast från en tjänst i Falköpings kommun.

Så snart Coronaläget tillåter kommer Susanna och Åsa att välkomnas offentligt. Men här säger vi varmt välkommen till Götene pastorat och önskar Guds välsignelse i era nya uppgifter.

TACK

Hans-Olof Martinsson

Hans-Olof Martinsson har slutat sin tjänst som komminister i Götene pastorat efter drygt åtta år. Han har tjänstgjort som församlingspräst i Götene församling, arbetat med konfirmander och sorgegrupper. Vidare har han varit engagerad i GKSR, Kyrkornas Second Hand och pastoratets arbete med Fairtrade. Vi tackar Hans-Olof för hans tid hos oss och önskar allt gott framöver.

GUDSTJÄNSTER

På detta uppslag brukar vi ha med alla planerade gudstjänster för tre månader framöver.

Vi hänvisar istället till pastoratets webbsida angående information tills vi åter kan träffas säkert utan risk för smittspridning.

Digitala gudstjänster/andakter

Dessa finns på vår YouTube-kanal Svenska kyrkan Götene pastorat.

Kollekt

Förra årets inställda gudstjänster har också bidragit till att kollekter i pastoratet minskat med två tredjedelar pga pandemin. Det är inte försent att rätta till.

Vill du bidra? Ge gärna en gåva till Act Svenska kyrkan.

Tips!

Brukar du besöka kalendern på pastoratets webbsida? Använd helst Google Chrome, Firefox, Edge eller Opera.

Internet Explorer visar tyvärr ej alla kalenderhändelser.

Pilgrimsvandring

Ta med fika och upplev pilgrimslederna i pastoratet när vårens solstrålar börjar värma. Karta hittar du på:

**[svenskakyrkan.se/gotene/
pilgrimsleder-i-gotene-pastorat](https://svenskakyrkan.se/gotene/pilgrimsleder-i-gotene-pastorat)**

Syfoeringsdagarna på Flämslätt planeras att bli i september 2021

Kyrkoval
19 SEP 2021

UNDER SAMMA HIMMEL

Coronapandemin tvingar miljoner människor till ett liv i extrem fattigdom och hunger.

SWISHA DIN GÅVA TILL
900 1223
svenskakyrkan.se/act

act
Svenska kyrkan

FASTEAKTIONEN 2021 - ska bidra till att lindra konsekvenserna av coronapandemin.

Alla människor har rätt till ett värdigt liv. Därför kämpar Act Svenska kyrkan mot fattigdom, förtryck, orättvisor. Tillsammans med tusentals engagerade, lokala kyrkor och gräsrotsrörelser för vi en kamp för liv.

Fasteaktionen pågår 14/2-28/3

Gåvor som förändrar Prisexempel:

- 100 kr räcker till 17 kg näringsersättning till barn.
- 200 kr räcker till en skoltermin för ett barn på flykt.
- 500 kr räcker till en latrin i ett flyktingläger.
- 920 kr räcker till 2 lastbilar med vatten för handtvätt.

**Swish: 9001223 Plusgiro: 90 01 22-3
Bankgiro: 900 1223**

Tillsammans nådde vi ett fantastiskt resultat!

**Act's julinsamling "Bryt en tradition"
fick in 36,5 miljoner kr** som

bidrar till att stoppa skadliga traditioner av tvångsäktenskap, könsstympning och andra övergrepp mot flickor. **Tack!**

Nyfiken på kristen tro?

Inspiration, tankar, budskap och fördjupad kunskap om teologi med

Josef Ekesryd

Förra våren introducerades vi för ett nytt ord: pandemi. Många av oss hade givetvis hört ordet redan tidigare men nu började det spridas med ny kraft i nyhets-sändningarna, i samband med den nya smittan från Kina.

Sakta men säkert kom smittan närmare och närmare, även om vårt samhälle inte stängde ned totalt så har våra liv kommit att förändrats och idag gäller en särskild pandemilag. Många har avlidit och flera har insjuknat. Rädslan och oron som pandemin har orsakat kan knappast mätas överhuvudtaget.

Som kristen så kom frågan tidigt för mig, var är Gud i allt detta? Är det Gud som sänder pandemin? Hur kan Gud tillåta att detta sker? För det första ska vi komma ihåg att allt som sker inte är ett uttryck för Guds vilja. Om jag är klumpig och slår i foten i tröskeln så att jag får ont i tån, så är inte det ett uttryck för Guds vilja. Det händer därför att jag är klumpig! Den värld som genom skapelsen flödar ut ur Gud är en värld i rörelse. Det är en värld där det finns frihet, och därför kan både små och stora "felaktigheter" existera utan att det är ett uttryck för Guds vilja.

När våra förfäder valde att bygga de vackra kyrkor som vi har runt om i vårt pastorat,

så var det i första hand inte därför att de var tvingade. De var vana vid krig, hungersnöd, pest och världsbrand. De visste att allt detta hörde till den fallna skapelsens rytm. De visste att förr eller senare skulle pandemier, krig eller svält skölja över bygden – och det var just därför de behövde en kyrka. Kyrkorummet påminde våra förfäder om att det finns en djupare verklighet som är uppfylld av Guds egen närvaro. När oroligheterna kom, klev man in i kyrkan, in i sitt inre rum där vi kan möta Gud och hämtade kraft.

När pandemin idag sköljer över vår värld får vi göra som våra förfäder. Även om större folksamlingar i kyrkorna inte är tillåtna kan vi ändå besöka en öppen kyrka eller i stillhet kliva in i vår inre helgedom för att möta Gud och hämta kraft.

"Hämta nu styrka hos Herren, av hans oerhörda kraft."

Efesierbrevet 6:10

Möte Med Monika – Om livskraft, livsglädje och tro

Under våren kommer en vlogg (videoblogg) att lanseras med prästen Monika Hedlund. Den kommer att handla om livskraft, livsglädje och tro. Bland annat med hjälp av Bibelns olika berättelser. Håll utkik efter filmerna om Noas ark och om Drottning Ester, frampå vårkanten! Det kommer att vara möjligt att ge respons, ställa frågor och ge kommentarer via e-post efter varje avsnitt. Du hittar vloggen via Götene pastorat YouTube-kanal.

KRÖNIKA

Förr och nu i kyrkorna

Antikvarien och
kulturhistorikern
Lars Göran Nilsson
Vänermuseet, Lidköping

Familjer träffades och avtal om giftermål träffades, en och annan gård såldes. Avtalen slöts med handslag som alla kunde se och vittna om. Det kunde ske på andra platser, men till kyrkan kom de flesta och avtalet blev förstärkt av platsens betydelse.

Kyrkan var verkligen mitt i byn och fanns man inte där fanns man nästan inte alls.

Kyrkan mitt i byn (del 1)

En gång stod han där, för det var alltid en han, och förkunnade för folket, förmanade sin flock och inpräntade både Guds ord, Gamla testamentets budord och det nys Bergspredikan. Han försökte förena både de stränga lagarna och evangeliernas glädjebudskap.

Där i predikostolen ljöd också konungens ord, nya lagar lästes upp, statens påbud nådde folket i byn i kyrkan. Kyrkbacken blev kanske den viktigaste platsen för det sociala livet, där man trodde det man såg. Hade någon gjort sig olycklig och hamnat i skamstocken, kunde alla se stackarn, där han satt invid kyrkan.

Du fick inget veta och du fick ingen träffa. Visst fanns det de som hölls sig undan, som kanske bodde bort på skogen, avlägset från andra, eller medvetet levde i samhällets utkanter.

Då fick man också räkna med att det pratades och att man verkade misstänkt. De flesta vill ändå ingå i den gemensamhet som församlingen erbjöd. Idag frågar sig människor om det är möjligt att människor förr i tiden var så undergivna Gud och kyrkan, att de fann sig i vad som helst. Så var det ofta men långt ifrån alltid. Precis som idag så var vissa mer engagerade än andra, och det där med att finna sig får tas med en och annan nypa salt.

Krönikan fortsätter i sommarens Liljeblad.

TACKSÄGELSE – VAD MENAS MED DET?

Långt tillbaka, innan radions, TV:ns och internetns tid var kyrkan det ställe där människor fick nyheter. Från predikostolen rapporterades om krig, farsoter och påbud. Där berättades också om församlingen – vilka som fötts, döpts, gift sig och också avlidit.

En fortsättning av detta är tacksägelsena. Då läses den avlidnes namn upp i förbönen som är en del av gudstjänsten och församlingen samlas i en kort bön för den avlidne medan kyrkans klockor ringer.

Du som anhörig får meddelande om när tacksägelsen sker. Vid tacksägelse tänder vi ett ljus, ber för de som sörjer och tackar för allt vi fått dela.

*Sänd Herre, dina änglar ut,
och låt min själ vid livets slut
av dem till dig bli tagen.
Min kropp som läggs i jorden ned,
låt den få vila i din fred
intill den sista dagen.*

Ur psalmboken, psalm 239

Husaby kyrka

Holmestads kyrka

Kinne-Vedums kyrka

ORGLAR (del 2)

Artikeleserie om pastoratets orglar

Text: Helena Ambertson, Foto: Lasse Hagström

Orgeln – Instrumentens Drottning

Nu ska vi bekanta oss med spelbordet och den miljö som jag som kyrkomusiker finns vid. En orgel har ett eller flera tangentbord så kallade manualer samt pedaler. För varje manual finns ett antal olika stämmor alltså uppsättning pipor som låter på olika sätt beroende på hur piporna är konstruerade.

Vid sidan eller ovanför manualerna finns registerandrag, där det står vad stämman heter. Där styr man vilka stämmor som är tillkopplad, och det är här jag väljer hur starkt eller svagt det skall låta. För varje registerandrag finns en pipa per tangent.

Varje manual och dess stämmor kallas för ett verk. Den första manualen (oftast den längst ner) kallas huvudverk. Där finns de grundläggande och starka stämmorna. Det kan vara en eller flera manualer på en orgel. De andra manualerna kallas lite olika utifrån var verket är placerat i orgel och hur det är klangligt uppbyggt. Det kan heta svällverk, positiv, öververk, bröstverk eller ryggpositiv. Det är vanligt att dessa andra verk har justerbara luckor, så kallade svällarluckor, som man kan reglera med en trampa och stänga eller öppna för att få olika starkt ljud. Pedalerna har en egen uppsättning med stämmor och det kallas pedalverk.

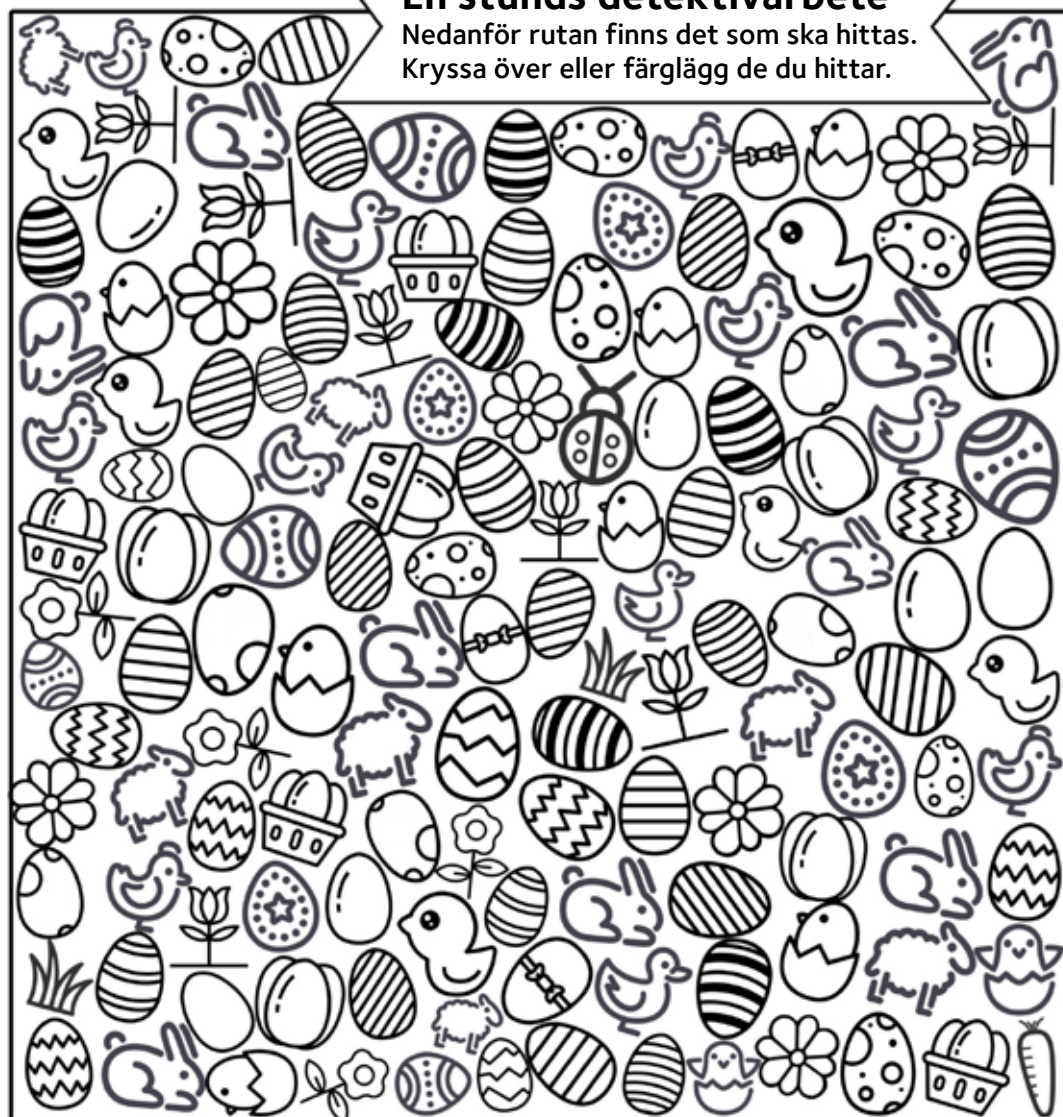
När orgelbyggare CA Herngren i Lidköping gick ur tiden fortsatte några av hans medarbetare att driva orgelbyggeriet vidare och det bytte namn till Nordfors & Co Orgelbyggeri. Nordfors & Co var mycket produktiva och i vårt pastorat finns flera exemplar av deras instrument. Källby (1964), Kinne-Vedum (1968), Vätzlösa (1969) Kestad (1969)

Orgeln i Källby är byggd bakom en fasad som är från den tidigare orgel och man har även återanvänt en stämma (Subbas i pedalen) men de övriga är helt nya. 1971 var det åter dags för generationsskifte och namnbyte på orgelbyggeriet. Då bytte de firmanamn till Smedmans orgelbyggeri AB, och de fortsatte bygga orglar i våra trakter. Först ut av våra kyrkor var då Husaby (1971) Skälvum (1972) Holmestad i koret (1978) och Kinne-Kleva (1980).

Både Husaby och Kinne-Kleva har äldre fasader. Fasaden i Husaby är från 1902 och Kinne-Kleva från 1893, i Kinne-Kleva har man även återanvänt ett par stämmor (Gamba i manualen och Subbas i pedalen) från den tidigare orgeln. Vi kan konstatera att hälften av de instrument som finns i vårt pastorat härstammar från dessa olika orgelbyggare som verkat i Lidköping från 1890-talet fram till idag. Smedmans orgelbyggeri såldes 1998 till Karl Nelson och han flyttade ut orgelfabriken till Lovene där det byggs orglar idag.

En stunds detektivarbete

Nedanför rutan finns det som ska hittas.
Kryssa över eller färglägg de du hittar.

tips på vårpyssel
- att ge bort eller behålla

FÅGELBO

Foto Pixabay

Fläta/limma ett eget bo av halm, tunna björk-kvistar eller remsor av brunt papper. Fyll med små påskägg.

ODLA i tomt mjölkpaket

Skär/klipp upp mjölkpaketet på önskat sätt. Fyll med jord och så: Gula ärtor för ärtskott, solosfrön för solrosskott. Prova med paprika-frön eller tomatskivor för skörd i sommar.

Foto: Inger Persson

Virka en kollektion med små **VÅRHATTAR** (ca 6 cm i diameter) att hänga i påskriset. Använd bomullsgarn och virknål 2.5.

Gör 4 lm och slut till en ring.

Varv 1: virka 6 fm runt ringen

Varv 2: 2 fm i varje m. = 12 m

Varv 3: 2 fm i varje m. = 24 m

Varv 4-11: 1 fm i varje m

Varv 12: 2 fm i varje m = 48 m

Varv 13-14: 1 fm i varje m

Grattis! vinnare av "Julkluringen"

Christina Hallström, Sjöckvarsvägen, Källby

Vinst: En mugg med unikt Liljestensmotiv från Husaby k:a.

Rätt lösning: 1.Knäck, 2.Tryffel, 3.Smörkola, 4.Ischoklad, 5.Trillingnöt, 6.Juleskum, 7.Gröna kulor, 8.Mintkyssar, 9.Snöbollar, 10.Marsipangris, 11.Marmeladrutor, 12.Wienernougat, 13.Mozartkulor, 14.Fikonbollar.

Foto Unsplash

Vilka vårfåglar söker vi nedan? Kasta om bokstäverna och få fram rätt namn.

1. Natar _____
2. Sovsport _____
3. Nåsvagns _____
4. Slattart _____
5. Slaktrot _____
6. Fiskornen _____
7. Råttmask _____
8. Ädlareäss _____
9. Gråkänsla _____
10. Svanlorta _____
11. Pralinpläds _____
12. Vårasgölen _____
13. Ridkäpparlät _____
14. Vinterdagsört _____

Skicka/lämna "Kluringen" före 30/4 till: Götene pastorat, Skolg.1, 533 31 Götene Vinnaren kontaktas personligen

Namn: _____

Adress: _____

Tel: _____

RECEPT FRÖKNÄCKE

Ingredienser

2 dl majs mjöl
1 dl solrosfrö
1 dl sesamfrö
½ dl linfrö
½ tsk salt
½ dl rapsolja
2 ½ dl kokande vatten

Gör så här

Rör samman allt och låt svälla i 10 min.
Kavla ut smeten mellan två bakplåtspapper.
Strö flingsalt över. Grädda på bakplåtspapper
i 160 grader, ca 50 min. Går med fördel att
dubbla receptet ... de kommer gå åt.

INSPIRERANDE VÅRPLANTERINGAR

Kyrkvaktmästare
Annelie Classon tipsar
om vårplanteringar
till grav och hemma.

Text och foto:
Annelie Classon

Möt våren med en vacker dörrkrans som inte alltid behöver ha en rund form.

Jag har gjort en droppformad krans och en
krans i traditionellt runt utförande av material
som jag till stor del har kunnat samla ute i
naturen.

Kransarna består utav björkris, vassvippor,
torra grenar, murgröna och är vackert pyn-
tade med pärlhyacinter, som man låter ha sin
lök kvar.

Vid påsk går det fint att byta ut pärlhyacinten
mot minipåskliljor med löken kvar eller någon
annan lökväxt som sätter färg på arrange-
manget.

Till våren och påsken kan man tillverka ett
rede av björkris som man placerar över en
kruka. I krukans är det fint att plantera penséer
och olika lökväxter.

Björkris, vassvippor
och torra grenar
tillsammans med
lökväxt och murgröna

NÄR DU BEHÖVER STÖD

Ring jourhavande präst

Ring 112. Jourhavande präst har öppet alla kvällar kl 21.00 - 06.00. Du kan ringa om du är ledsen, rädd, orolig, eller känner dig ensam. Som alla präster har också prästerna i jouren absolut tystnadsplikt. Samtalet bandas inte och det som sägs stannar mellan er.

Skriv digitalt brev till jourhavande präst

Du kan skicka ett digitalt brev till Jourhavande präst när du vill. Brevlådan är alltid öppen och du får svar inom 24 timmar. Gå in på svenskakyrkan.se/jourhavandeprest

Chatta med jourhavande präst

Är du ledsen, rädd, orolig, eller känner dig ensam? Genom vår chatt når du Jourhavande präst alla kvällar kl 20.00-24.00. Gå in på svenskakyrkan.se/jourhavandeprest

Bönewebben

På Svenska kyrkans bönewebb kan du både be en bön eller tända ett virtuellt ljus. Kanske för dig själv eller för någon närstående.

Du kan också läsa och be för andras böner. Sök på: be.svenskakyrkan.se/

ÅTERBLICK

Elsa och Hugo Ljungkvist

Innan 8-personers regeln infördes i höstas bjöd syskonen på sång och musik vid samlingar i både Pastoratsgården Källby och i Forshems församlingshem.

Kyrkgrindar till Medelplana, Västerplana, Österplana, Kestad och Fullösa kyrkor har skrapats och målats.

obs! Nymålat När pastoratets olika verksamheter varit pausad har församlingsskördinnorna Josefin och Irene passat på att ge flera lokaler i Götene församlingshem och Pastoratsgården Källby en välbehövlig ommålning.

UNDER SAMMA HIMMEL

Coronapandemin tvingar miljoner människor till ett liv i extrem fattigdom och hunger.

foto: Peter A. Nilsson / A3

SWISHA DIN GÅVA TILL 900 1223

svenskakyrkan.se/act

act
Svenska kyrkan

Läs mer om Fasteaktionen på sidan 8

Götene pastorat lanserar podcasten
Husförhøret med Maria och Josef
i samarbete med Radio Kinnekulle.

Maria Jansson, kommunikatör och prästen Josef Ekesryd poddar om religion, kristendom och teologi på ett okomplicerat vis. Med glimten i ögat och på ett underhållande sätt hålls husförhör likt för 100 år sedan när prästen besökte gårdarna och hade husförhör. Då innebar husförhøret att alla som bodde på gården förhördes om vad de kunde om Gud, Jesus och den bibliska historien. Skillnaden är att i denna podcasten är det Maria och lyssnarna som ställer frågorna till Josef.

Du hittar podden via
svenskakyrkan.se/gotene/husforhoret

**Nät-
vandrars
CHATTEN**

Här får du prata om precis vad du behöver och vill. Du är välkommen om du bara vill småprata med någon trygg vuxen, eller om du vill prata om något som känns svårt och jobbigt för dig. De som chattar är personer som jobbar i Svenska kyrkan. Alla har tystnadsplikt och du är helt anonym.

svenskakyrkan.se/natvandrarchatten

**Chatten är öppen måndagar och onsdagar
klockan 19.00–22.00**

BLI MEDLEM telefon 0511-285 00 eller via
svenskakyrkan.se/gotene/medlemskap